

ПОХОД В КАРПАТИТЕ - ФЪГЪРАШКАТА ПЛАНИНА

Аз и приятелите ми от групата на Кремиковското туристическо дружество отдавна си бяхме набелязали за цел да направим поход в Карпатите с изкачване на румънския първенец връх Молдовяну, но все не можехме да си създадем организация за да го постигнем. Най накрая тази година това можа да се случи благодарение усилията на Красимир Лалов и Дорчето. Организацията им беше перфектна: маршрути, хижи, градове, хотелчета, културни обекти. Всичко планувано са случи.

До този момент няхах никаква представа за Карпатите. Всъщност оказа се, че много малко хора от нашето дружество преди години са ходили из тях. Само Дора и Кольо Котев бяха качвали Молдовяну. За останалите това беше една „Terra incognita”. Чувал бях, че валяли чести и продължителни дъждове и че карпатските мечки доста се размножили та не било рядкост да ги видиш как се навъртат около теб.

И ето ни тридесетина души пътувахме към Румъния за да опознаем тази толкова голяма, не така далечна и напълно непозната за нас планина.

На 4 септември преминахме Дунава при новия мост край Видин и продължавайки през Крайова, Слатина, Питещ и Арджеш стигнахме в подножието на Карпатите и то нейния най-висок дял-Фъгърашката планина. Стъпихме на Трансфъгърашкото шосе, което с многобройни серпентиновидни завои и тунели ни изкачи до върха на планината. Налудничавият диктатор Чаушеско мислел през него да изпраща войски на север към Трансилвания ако Съветския Съюз го нападнал. Всичко

това струвало огромни средства и стотици жертви сред войниците, които четири години го строили. Сега шосето се ползува само четири месеца в годината и то само от туристи като нас. Гледките, които се откриват в различни посоки са впечатляващи! На завоите от по 180гр под прозорците на автобуса зейват бездни на стръмни и дълбоки долини! Във високото венеч от върхове обгражда хоризонта. В най високата част на шосето се навлиза в еднокилометров тунел след който

непосредствено следва високопланинското езеро „Бъля”. Пристигнахме почти по тъмно при него, където ношувахме в една от туристическите бази предлагаща хотелски комфорт. Езерото е на 2040 метра надморска височина и достига максимална дълбочина от 11 метра. През зимата до него може да се стигне само с лифт. Твърде многото хотелчета накацали на брега му не ми направиха много добро впечатление, защото отнемаха от романтиката на девствената пустош. Същинският преход започнахме на следващия ден. С едно бързо ходене възлезнахме на билото и от там поехме право на изток. Нашата крайна цел беше хижа „Подрагу”, където трябваше да ношуваме втората вечер. Пътеката беше много добре маркирана, като следваше билото подсичайки го на места на 100-200 тина под него. Замислям се на коя от нашите планини ми прилича най-много Фъгърашкия дял на Карпатите. Решавам, че това е Рила. Същата зеленина пред погледа, същите голи била покрити с жилава планинска трева, същите планински „ребра” спускащи се от основното било към долината, същите планински потоци шумящи в своя бяг към долината. Различията са в по-изострените върхове, стръмността на скатите и дълбочината на прорязаните от тях планински

долини. Това я оприличава малко и на Пирин, но тук ги няма страховитите северни скалисти масиви образуващи основния ръб на Пирин в посока запад-изток и слизащи почти отвесно към Разложката котловина- Мехомия.

В ниското виждахме множество стада от планинска порода овце. Наслаждавах се на подвижността и жилавостта с която се катерят по стръмните сипеи търсейки свежа

трева за паша. За съвсем кратко време можеха да изминат твърде големи разстояния и то по сложен и стръмен планински терен. Какво нещо е природата и как направила тези създания повратливи почти толкова, колкото дивите кози.

През този ден преминаваме през един технически по-сложен участък от тясно скалисто ръбче спускащо се отвесно надолу и обезопасено с метално въже. За хора преминавали през Пиринското

„Конче” и „Джамджиевия ръб” това не представляваше никакъв проблем. След осем часово ходене билната пътека ни довежда до един циркус с хубаво голямо езеро в единия край на което е „кацнала” сива каменна хижа. Това е „Подрагу”. Езерото пък се

казва Подрагел. Целият циркус поразително ми напомня гледката при нашата „Синаница” в Пирина. В хижата битовите условия са доста скромни и непретенциозни, но ние компенсирахме това с шумни песни и изпълнения на хора, което превърна хижата в зона „окупирана” от България. Това привлече вниманието на останалите чуждестранни туристи, които доста се удивляваха на сложните за тях стъпки на хороводците. В 22 часа безкомпромисната хижарка ни насочи към

спалните помещения. Купонът приключи.

На другия ден поехме нагоре покрай езерото към билото на планината и след като стъпихме на него тръгнахме отново на изток.

Докато през вчерашния ден ни жареше слънце с чудесни гледки в далечината, то днешната сутрин ни посрещна с провиращи се сиви облаци през премките на билото, които ни обгръщаха в непрогледна мъгла. Сред фотографите в групата настъпи униние. Така ли щеше да бъде през целия ден? Но Господ се оказа с нас. Когато слънцето се вдигна по-нависоко облациите и мъглата отстъпиха и пред нас отново се ширнаха великолепни гледки на изток, запад и юг. Най-накрая пред взора ни се показа и нашата голяма цел за този ден-връх Молдовяну. Право на изток то оформяше един голям трапец с два върха в краищата му- Вищя Маре и Молдовяну. С един плавен обход отляво доближихме масива и започнахме последно изкачване по ръба към Вищя Маре. Стъпвайки на него се озовахме на тесен ръб по който

продължихме още 100-200 метра за да стигнем накрая до самия връх Молдовяну. Останахме по дълго на върха заради прекрасните гледки, които се откриваха от него. Направихме разбира се и обичайните в тези случаи снимки на върховата пирамида със знамето на Румъния. Разбира се, че редом с него развявахме и знамето на България. Предстоеше ни все още много път и трябваше с едно съжаление да напуснем все пак върха. Направихме спускане на североизток и продължихме по билото

нанатък. Трапецът на връх Молдовяну остана зад гърба ни като постепенно се смаляваше в далечината. След продължително вървене по билото все на изток с неколkokратни подсичания на върхове- Корабия, Учя Маре, Учишоара, Хартопул Урсулуи, Галбенеле оставихме далеч зад гърба си първенеца на румънските Карпати. При едно от спусканията към поредната седловина вляво от нас се откриа чудесна гледка в северна посока към Трансилвания. Бяхме стигнали до долина „Самбата”. Започнахме спускане на север по добре маркирана пътека. Теренът отначало представляваше каменлив сипей, преминаващ в пояс от хвойна и накрая иглолистна гора. Едно случайно обръщане назад спря дъха ми. Билото от което слизахме представляваше внушителна гледка от север. Каменен масив забил глава в небесата, нацепен от улеи и надвиснал величествено над долината! След около два часа стигнахме до хижа „Самбата”. Сега наклонът на пътеката стана много по-малък и слизането ни продължи по левия бряг на един буен планински поток спускащ се към долината с множество водоскоци, прагчета и вирове. Зад нас отстъпваше постепенно масивния скалист хребет на основното било на Фъгъраш. Слънцето се скри на запад зад сивите скали и започна бързо да притъмнява. Пътеката се разшири до землист път, който продължаваше да следва планинската река. Бяхме вървяли 13 часа с малки почивки и краката ни вече доста натежаха. Ето защо с облекчение съзряхме силуета на автобуса ни спрял в далечината. С него поехме към Вишишоара, където ношувахме в кокетно хотелче Pensiuena Elena.

С това се приключи нашето бродене из румънски Карпати. Следващите дни бяха цивилизация. Вървеше културната част от програмата ни. Посещение на Синая с разглеждане на двореца на румънските крале и двореца на кралицата: замъците Пелеш и Пелешор. Град Брашов с обхождане и разглеждане на старата му част в която разгледахме Цитаделата над града, Черната черква и разбира се черквата „Свети Никола” в старата част. Тази последната е известна още като черквата на шкеите(старо название на българите) с интересен музей в двора на черквата. Оказва се, че в Брашов минаги е имало сериозно присъствие на българи още от най-стари времена по време на I вото българско царство, когато тук са обитавали българските племена берсули и ерсули. Остатъци от тях са днешните българи- шкеи, които са почти напълно романизирани но все още помнят българските си корени. Представяното за първо светско румънско училище към черквата се оказа българско училище. Създателят му бил българин от Сливен и в него, както в цяла Румъния се е ползувала кирилицата. Книгите които ни показа уредника на музея господин Олтяну се оказаха уникални. Всичките са написани на кирилица и истински старобългарски/черковнославянски/ език. Видяхме оригинална скица на истинските крепостни стени на крепоста Царевец във Велико Търново. Също така едно

изключително старо оригинално копие на Житие на Св. Иван Рилски. Видяхме и първия оригинален превод на Библията за Русия. За мен беше истинско откритие да се докосна до печатарската машина на която е напечатан „Рибният буквар” на Петър Берон, който междувпрочем също е учителствувал тук. Въобще групата ни изпита благоговение в това свято място в което преди векове е кипяло българското образователно дело и е процъфтявала българската култура. Сега се убедих, че северните граници на старата българска държава са опирали до Карпатите, където Трансилвания е минавала от ръце в ръце на съперническите си българи, маджари и германци. Сега са останали само спомени за българското в имената на самия град Брашов, Пояна Брашов, така наречения тук „български ъгъл” и разбира се шкеите. Всичко е вече окончателно романизирано. Но ние като българи трябва добре да познаваме и старата си история, защото това може само да ни даде основание да се гордеем, че по тези земи сме имали държава, създали сме култура, въвели сме християнството и сме съперничели с само две –три големи държави в онази древна Европа!

След всичко това напуснахме Трансилвания и потеглихме към родната България. Една стара наша мечта да ходим по Карпатите и да опознаем духа и се сбъдна. Хареса ни тази голяма планина разпростряла се в няколко европейски държави. Лично аз се надявам, че това няма да е края на едно „запознанство”, а началото на едно „приятелство” с величествените Карпати!

Вальо Янев
София
13.09.2013г